

UCHWAŁA NR LXXIX/548/2023
RADY MIEJSKIEJ W ŻYWCU

z dnia 28 września 2023 r.

w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody – 3 drzew uznanych za pomniki przyrody

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 44 ust. 3, ust. 3a i ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336), po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach, Rada Miejska w Żywcu uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Znosi się formę ochrony przyrody - 3 drzew uznanych za pomniki przyrody:

- 1) świerka pospolitego (*Picea abies*) rosnącego w „Lesie pod Łyską”, na terenie działki o nr ewid. 8322, położonej w Żywcu, będącej w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Jeleśnia, 34 – 340 Jeleśnia, ul. Suska 5, w oddziale 183 k Leśnictwa Kielbasów, obok ujęcia wody pitnej, ustanowionego pomnikiem przyrody Rozporządzeniem Nr 6/93 Wojewody Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Bielskiego Nr 15, poz. 89). Zniesienie statusu pomnika przyrody świerka pospolitego, następuje z uwagi na utratę wartości przyrodniczych. Drzewo uległo całkowitej mineralizacji,
- 2) jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*) rosnącego na terenie Zabytkowego Parku Habsburgów w Żywcu, na terenie działki o nr ewid. 1496/9 – stanowiącej własność Gminy Żywiec, w kwaterze 3 (Nr rejestru pomników przyrody - 440), ustanowionego pomnikiem przyrody Rozporządzeniem Nr 5/94 Wojewody Bielskiego z dnia 4 marca 1994 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1994r. Nr 8/94, poz. 45).Zniesienie statusu pomnika przyrody jesionu wyniosłego następuje z uwagi na osłabioną kondycję drzewa, zachwianą statykę, utratę wartości przyrodniczych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
- 3) dębu szypułkowego (*Quercus robur*) „Franciszek” rosnącego na terenie Zabytkowego Parku Habsburgów w Żywcu, na terenie działki o nr ewid. 1502/3 – stanowiącej własność Gminy Żywiec, w kwaterze 53 (Nr rejestru pomników przyrody - 428), ustanowionego pomnikiem przyrody Rozporządzeniem Nr 5/94 Wojewody Bielskiego z dnia 04 marca 1994 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1994r. Nr 8/94, poz. 45).Zniesienie statusu pomnika przyrody, dębu szypułkowego następuje z uwagi na osłabioną kondycję drzewa, zachwianą statykę, zły stan zdrowotny i sanitarny pnia drzewa, utratę wartości przyrodniczych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Żywca.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Żywcu

Jarosław Gowin

UZASADNIENIE

Świerk pospolity (*Picea abies*) rosnący w „Lesie pod Łyską”, na terenie działki o nr ewid. 8322, położonej w Żywcu, będącej w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Jeleśnia, w oddziale 183 k Leśnictwa Kielbasów, obok ujęcia wody pitnej, ustanowionego pomnikiem przyrody Rozporządzeniem Nr 6/93 Wojewody Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Bielskiego Nr 15, poz. 89) uległ mineralizacji, kilkanaście lat temu. Drzewa w rzeczywistości nie ma. Z prośbą o zniesienie formy ochrony przyrody zwróciło się do Burmistrza Miasta Żywca Państwowe Gospodarstwo Leśne Nadleśnictwo Jeleśnia, ul. Suska 5 34 – 340 Jeleśnia pismem znak Zn. spr.: ZG.7211.5.2023 z dnia 15 maja 2023 r.

Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) rosnący na terenie Zabytkowego Parku Habsburgów w Żywcu, na terenie działki o nr ewid. 1496/9 – stanowiącej własność Gminy Żywiec, w kwaterze 3 (Nr rejestru pomników przyrody - 440), ustanowionego pomnikiem przyrody Rozporządzeniem Nr 5/94 Wojewody Bielskiego z dnia 4 marca 1994 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1994 r. Nr 8/94, poz. 45) zlokalizowany jest przed Zamkiem w Parku Habsburgów. W dniu 7 lipca 2023 roku na zlecenie Urzędu Miejskiego w Żywcu wykonano pielęgnację drzewa. Prace wykonał Zakład Pielęgnacji i Leczenia Drzew Parkowych i Pomnikowych Andrzej Suchy & Andrzej Linert s.c. 43 – 450 Ustroń, ul. Myśliwska 9. Wykonano cięcia sanitarne – całkowite usunięcie posuszu, gałęzi zamierających, nadłamanych, z oznakami chorobowymi oraz cięcia redukcyjne – ze względu na bardzo rozległą zgniliznę nasady korzeniowej. Cięcia redukcyjne wykonano w maksymalnym dopuszczonym wymiarze 30 % masy zielonej. Część wierzchołkowa została obniżona o ok. 4 metry, a konary boczne skrócone o około 2 – 4 metry. Wykonano również cięcia techniczne – zakres prac obejmował odciążenie korony od strony przechyłu (na Stary Zamek) . Usunięty został konar o długości około 6 metrów. W koronie sprawdzono wszystkie zrosty konarów, które są zdrowe, silne, bez pęknięć, zakorków i zgnilizn.

Z protokołu powykonawczego z pielęgnacji jesionu wyniosłego wynika, iż został sprawdzony stan nasady korzeniowej, pnia i kłody drzewa. Stwierdzono krytycznie zły stan wytrzymałości mechanicznej. Około 80 % powierzchni pnia ma oparcia w gruncie. Na kierunku N – S średnica zewnętrzna z napływami korzeniowymi 360 cm, natomiast ubytek w środku to 320 cm. Na kierunku E – W średnica zewnętrzna to 260 cm, natomiast wypróchnienie w środku to 220 cm. Badanie sondą aforystyczną wykazało zgniliznę miękką drobniejszych korzeni. Bardzo niepokojące zjawisko to wyschnięta darń wokół drzewa (do 3 m wokół pnia, widoczne spękania gruntu), gdzie jeszcze w czerwcu bieżącego roku był tam zielony trawnik. Może to świadczyć o poderwaniu korzeni w tym

obszarze. Zauważalne są pęknięcia poprzeczne napływów korzeniowych z lat poprzednich, jak i świeże, tegoroczne. Drzewo jest pochylone. Teren jest wygradzony i oznaczony strefą niebezpieczną. Zaleceniem dalszego postępowania jest zniesienie statusu „pomnika przyrody”. Do rozważenia pozostawiono propozycje:

1. obserwacji drzewa pod kątem reakcji na przeprowadzone zabiegi. Jeśli pojawią się nowe, zdrowe odrosty we wnętrzu korony to w przyszłym roku przeprowadzić nawrót cięć obwodowych z redukcją masy. Wygradzona i oznakowana strefa pozostaje.
2. Cięcia techniczne wszystkich konarów. Pozostawienie tzw. „Świadka”, czyli samej kłody o wysokości mniejszej niż odległość do najbliższego chodnika. Pozostawienie tabliczki pamiątkowej/informacyjnej z tego zabiegu.
3. Wycinka drzewa. Pozostawienie tabliczki pamiątkowej, ewentualnie wygradzenie powstałego pniaka.
4. Przeprowadzenie specjalistycznego badania wytrzymałości i siły osadzenia drzewa w gruncie. Komputerowe określenie najlepszej metody postępowania z drzewem.

Do tego czasu zalecono pozostawienie wygradzonego terenu i oznaczenia strefy niebezpiecznej. Kategoryczny zakaz poruszania się od strony przechylu drzewa.

W zależności od wyniku przeprowadzonego badania, o którym mowa w powyżej, zostanie wykonany jeden z zabiegów wymienionych w punktach 1 – 3, których przeprowadzenie wymaga zdjęcia ochrony prawnej z w/w pomnika przyrody.

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) „Franciszek” rosnący na terenie Zabytkowego Parku Habsburgów w Żywcu, na terenie działki o nr ewid. 1502/3 – stanowiącej własność Gminy Żywiec, w kwaterze 53 (Nr rejestru pomników przyrody - 428), ustanowionego pomnikiem przyrody Rozporządzeniem Nr 5/94 Wojewody Bielskiego z dnia 04 marca 1994 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1994 r. Nr 8/94, poz. 45) systematycznie, co dwa lata został poddawany cięciom sanitarnym i korekcyjnym. W dniu 14 lipca 2023 roku Zakład Pielęgnacji i Leczenia Drzew Parkowych i Pomnikowych Andrzej Suchy & Andrzej Linert s.c. 43 – 450 Ustroń, ul. Myśliwska 9 dokonał oględzin kontrolnych drzewa. Z protokołu kontrolnego wynika, iż pojawiła się duża ilość młodych pędów zagęszczających koronę. Liście są zdrowe, dobrze wybarwione, bez oznak chorobowych. Posuszu brak, a zrosty konarów są bez uszkodzeń mechanicznych. Na kłodzie zaobserwowano niepokojące pogłębienie się starych, wydłużonych pęknięć i pojawienie się nowego. Ponadto występują nowe ogniska żółciaka siarkowego oraz wysięki bakteryjne na korze. W środku kłody zaobserwowano szybko postępującą zgniliznę, zauważono również zsypywanie się zbutwiałego drewna. Stwierdzono, iż pień znajduje się w krytycznym stanie mechanicznym. Proces rozkładu

następuje bardzo szybko. Średni przyrost w obwodzie 2 cm rocznie, to zdecydowanie za mało, by zniwelować ubytek zdrowego drewna. Z corocznych pomiarów wynika, iż przyrost nowego drewna jest wolniejszy o ok. 30 % niż jego rozkład.

Zaleceniem dalszego postępowania jest zniesienie statusu „pomnika przyrody”, celem umożliwienia wykonania ewentualnych cięć weteranizujących lub pozostawienie tzw. „Świadka”. Zalecono również wykonanie specjalistycznego badania siły osadzenia drzewa w gruncie, a każdorazowo po wystąpieniu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych wizualne sprawdzenie drzewa pod kątem pojawienia się nowych pęknięć lub innych niepokojących objawów. Do czasu przeprowadzenia badania i prac pielęgnacyjnych zalecono wygrodzenie terenu i oznaczenie strefą niebezpieczną – w stronę przechylu na fontannę.

Utrata wartości przyrodniczych drzew połączona z bezpośrednim zagrożeniem bezpieczeństwa powszechnego potwierdza konieczność zniesienia ustanowionej wobec w/w pomników przyrody ochrony prawnej.

Zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) zniesienia formy ochrony przyrody - pomnika przyrody dokonuje rada gminy w drodze uchwały, po uzgodnieniu projektu uchwały z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Projekt uchwały został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2023 roku, znak WPN.623.18.2023.KB.